

Výroční rok cholupických chovatelů - rozhovor s předsedou Vítězslavem Svobodou

27.5.2024 - Marie Machynková Pokorná | Městská část Praha 12

Chovatelství v Modřanech má dlouholetou tradici. Myšlenkou na založení králíkářského spolku se místní začali zabývat již v roce 1912, ale až o dva roky později, v roce 1914, byla činnost potvrzena založením „Králíkářského spolku v Modřanech“. Od této události uplyne v letošním roce rovných 110 let. Při této příležitosti jsme se sešli ke krátkému rozhovoru se současným předsedou spolku chovatelů, panem Vítězslavem Svobodou.

Jak již bylo výše řečeno, připadá na letošní rok významné kulaté výročí, jak ho oslavíte?

V letošním roce se shodou okolností sešla hned tři výročí, která je nutné připomínat. To nejdůležitější je určitě 110 let od založení spolku. Dalším, které budeme připomínat, je 50 let od vyšlechtění „modřanského králíka“ plemene český červený. V letošním roce by se měl konat i jubilejní 10. ročník vrcholové akce pražského chovatelství – Celopražské výstavy králíků, holubů a drůbeže. Všem vystavovatelům chceme rozdat drobné upomínkové předměty.

V průběhu své existence prošel váš spolek obdobím rozkvětu, např. v roce 1944 čítala jeho základna rekordních 315 chovatelů, nevyhnula se mu samozřejmě ani období méně radostná, např. v letech 2003–2008, kdy byla jeho činnost pozastavena. Nyní působíte jako pobočný spolek České-ho svazu chovatelů a vy osobně jste i předsedou Městské organizace Praha. Jaký je o chovatelství mezi obyvateli metropole v současné době zájem?

Na území hlavního města působí celkem 11 základních organizací. Vzhledem k podmínkám na území Prahy se zájem o chovatelství postupně orientuje na chov domácích mazlíčků a na králíčí hop. Pořádání výstav zajišťují ZO Vokovice, Dubeč, Ďáblice a samozřejmě Modřany. V rámci MěO Praha je náš spolek dlouhodobě spolkem neaktivnějším.

V letech 2014–2016 jste vedl chovatelský kroužek v ZŠ Rakovského, kde se děti seznamovaly s problematikou chovu drobných zvířat a připravovaly se na olympiádu mladých chovatelů.

Činnost spolku byla obnovena v roce 2008 z iniciativy mojích přátel Petra Tůmy. Dalšími zakládajícími členy spolku byla Alena Duchoňová, Jaromír Duchoň a Stanislav Rak. Činnost byla orientována na chov králíků a užitkový chov drůbeže. Sběrem kovového šrotu jsme získali finanční prostředky na nákup prvních výstavních klecí. S cílem zajistit kontinuitu modřanského chovatelství se činnost orientovala na propagaci chovatelství v řadách dětí a mládeže. Pořádali jsme přednášky o chovech v ZŠ Rakovského a v ZŠ Pertoldova. Z důvodu nevšedního zájmu dětí jsem začal roce 2014 vést chovatelský kroužek v prostorách ZŠ Rakovského. Účast pro děti byla zdarma. Náklady na činnost byly hrazeny z části z prostředků ZO a z části financovány mnou. Kroužek navštěvovalo cca 20 žáků školy. Děti byly seznamovány s problematikou chovu králíků. Velký zájem dětí mě inspiroval k přípravě dětí na Olympiádu mladých chovatelů. Po pečlivé přípravě se žáci školy spolu s mladými chovateli ZO zúčastnili ověřovacího nultého kola, následně pak místního kola Olympiády. V roce 2015 pak Celopražské Olympiády mladých chovatelů, kterou pořádala naše ZO v prostorách klubovny SDH Cholupice. Náš tým nenašel rovnocenného soupeře a zvítězil ve všech věkových kategoriích.

Chtěli byste v budoucnu na tuto aktivitu navázat a jak populární je chovatelství mezi mládeží?

Práci s dětmi a mládeží považuji za nutný předpoklad pro udržení kontinuity tradic chovatelství v regionu Modřan. V plánu činnosti pro rok 2024 máme zahrnuty přednášky s ukázkami zvířat v modřanských školách.

Od roku 2014 pořádáte vždy v podzimních měsících oblíbenou Celopražskou výstavu králíků, holu-bů a drůbeže. Jak již bylo výše zmíněno, připadá na letošek jubilejní desátý ročník. Jak dlouho tuto akci coby organizátoři připravujete a kolik vystavovatelů a návštěvníků do Modřan přiláká?

V osmdesátých letech byly soutěžní Celopražské výstavy pořádány v oboře Hvězda v Praze 6 v režii ZO Vokovice. Jejich pořádání skončilo na konci milénia. Jako tehdejší člen výboru MěO Praha jsem prosadil uspořádání Celopražské výstavy v roce 2014 v Modřanech. Místem konání bylo na návrh tehdejší místostarostky, paní Ing. Hany Jandové, nevyužitě druhé patro bývalého OD Prior. Tím byl položen základ tradic pořádání Celopražských výstav v Modřanech.

Pořádání výstavy je spojeno s minimálně čtyřměsíční intenzivní organizační přípravou. Samotný průběh pak vyžaduje zapojení cca 10 členů od středy do neděle. Na výstavách bývá předvedeno asi 500 až 600 exponátů zvířat. Součástí výstavy je od roku 2015 expozice králíků českých červených. Je velmi potěšitelné, že se tato expozice rok od roku rozrůstá. Počet vystavovatelů se pohybuje v rozmezí 80 až 100, počet návštěvníků bývá 300 až 500.

Jak je v tuto dobu o zvířata postaráno z hlediska pohody zvířat neboli welfare?

Pohodu zvířat zajišťuje řád ochrany zvířat, kterým se pořadatel výstavy musí řídit. Stanovuje např. velikost výstavních klecí, způsob krmení a napájení zvířat. Pro minimalizaci možnosti přenosu nákaz jsou stanoveny veterinární podmínky a musí být zajištěn veterinární dozor. Se zvířaty na výstavě smí manipulovat pouze osoby poučené. Návštěvníkům není povoleno zvířatům dávat jakékoliv krmení. Za zajištění pohody zvířat zodpovídá garant expozice – člen pořádající organizace.

Kromě tohoto velkého projektu se pravidelně účastníte akcí, které pořádá městská část Praha 12, jako například Vítání jara nebo Den Prahy 12, s jakým ohlasem se setkáváte?

Děkuji za otázku. Ohlas návštěvníků akcí je to, co nás k účasti na akcích motivuje. Jinými slovy – zájem o expozice je velký. Dětem pod naším dohledem rádi umožníme kontakt se zvířaty, se zájemci z řad nejen dospělých jsme kdykoliv připraveni se rozdělit o naše zkušenosti. Vzhledem k dlouhodobé a významné podpoře naší činnosti ze strany MČ považujeme účast na akcích MČ za naprostou samozřejmost.

Velkým chovatelským úspěchem vaší organizace je vyšlechtění nového plemene králíka – českého červeného. V roce 1954, tedy před rovnými sedmdesáti lety, se to podařilo modřanskému chovateli Theodoru Svobodovi. Mimochodem, shoda jmen je čistě náhodná, nebo jste v nějakém příbuzenském vztahu?

Ta shoda jmen je pouze náhodná. Pan Theodor Svoboda nebyl mým příbuzným. Dovolím si ale malé upřesnění. Toto plemeno králíka bylo vyšlechtěno modřanským chovatelem Theodorem Svobodou v roce 1954 a uznáno v roce 1959. V 80. letech a počátkem let 90. bylo plemeno na pokraji zániku. K oživení chovů došlo až zařazením plemene do struktury dotovaných genových rezerv národních plemen zvířat. V počátku milénia byly chovy tohoto plemene rozšířeny zejména v oblastech jižní Moravy. Výskyt v Čechách byl velmi sporadický.

Shoda jmen mě, jako předsedu modřanského spolku, motivovala v roce 2010 k tomu, abych se pokusil chov modřanského králíka vrátit do Modřan a okolí. Nákupem kvalitních chovných zvířat na jižní Moravě jsem založil svůj chov tohoto plemene. Nyní mohu konstatovat, že můj záměr byl naplněn. V chovu mám zařazeno sedm chovných samic a čtyři krevní linie samců. Při posledním roční-

ku Celopražské výstavy bylo vystaveno celkem 55 zvířat tohoto plemene. Chovu plemene se věnují tři další členové ZO.

Čím zásadním se tento králík liší od ostatních plemen?

Králík český červený je plemeno velmi temperamentní. S hmotností v dospělosti od 2,50 do 3,25 kg se řadí mezi malá plemena králíků. Samice jsou vesměs velmi dobrými matkami. Nedá se definovat, čím by se plemeno lišilo od ostatních plemen. Pro mě je plemeno zajímavé tím, že ho považuji za kulturní odkaz modřanského regionu, o který je nutné se cílevědomě starat. Za vedlejší produkt chovu pak považuji velmi kvalitní, chutné maso.

Kdyby se někdo z našich čtenářů chtěl stát členem vaší organizace, co proto musí udělat? Jak náročné je chovatelství po stránce finanční?

Motivací k úvaze o členství by měl být kladný vztah k přírodě, zájem a láska ke zvířatům.

Zájemce by měl být připraven obětovat chovatelství většinu volného času, měl by být připraven poznávat a řešit záludnosti chovů. Jako člen pak má povinnost aktivně se podílet na plnění plánu činnosti, registrovat zvířata dle svazových registračních řádů a řídit se svazovými stanovami.

V našich řadách rádi přivítáme i členy bez chovu, kteří by se chtěli aktivně podílet na činnosti spolku.

Pokud je zájemce přesvědčen, že výše uvedené předpoklady je schopen akceptovat, měl by si vyžádat přihlášku ke členství a tu odevzdat předsedovi, jednateři nebo kterémukoliv členu výboru. Následně bude pozván na jednání členské schůze, která členství oficiálně schválí. Členství vznikne po úhradě členských příspěvků. Výše příspěvku dospělého člena je 360 Kč za kalendářní rok, příspěvek za mladého chovatele je 220 Kč.

K otázce finanční náročnosti: zájemce si musí zajistit chovatelské zařízení. Jeden kotec králíkárný s vybavením krmítkem a napáječkou lze pořídit cca za 1.200 Kč. Pořizovací cena kurníku pro slepice je cca 5.000 až 7.000 Kč. Finanční efekt ze zavedeného chovu je mírně ziskový, cca do 20% nad vynaložené přímé náklady. (Výše finančních částek jsou aktuální k 6/2024).

Kdy jste se začal vy osobně chovatelství věnovat a vedete k němu i vaše děti a vnoučata?

Měl jsem to štěstí, že se můj otec věnoval užitkovému chovu králíků, moje matka se starala o drůbež. Tato zvířata mě provázela až do dospělosti. Můj zájem se orientoval především na chov králíků. Organizovaným členem spolku chovatelů v Modřanech jsem se stal v roce 1976. V tomto období se činnost spolku úspěšně rozvíjela. Měl jsem tu čest seznámit se s významnými lidmi, kteří svůj život zasvětili modřanskému chovatelství. S úctou vzpomínám na jména Hynek Jindra, Jirka Zahradník, Láďa Kadeřábek, bratři Motyčkové, Ludva Antony, Karel Hudeček a manželé Jiroutovi.

U mých synů se geny pro chovatelství neuplatnily. Geny se přenesly pouze na vnučku Terezku, která byla i jednou z mladých chovatelů naší ZO a s úspěchem se zúčastnila i Olympiády mladých chovatelů. Vztah ke zvířatům má i moje nejmladší vnučka Eliška, která se stará o zakrslého králíka Hermelína modrookého, kterého má jako domácího mazlíčka.

Jaké hlavní výzvy má vaše organizace před sebou a co byste jí popřál do dalších let?

Nechci, aby byl tento rozhovor chápán jako prezentace mých zásluh o rozvoj spolku. To by bylo jako chlubení se cizím peřím. Úspěchy spolku jsou samozřejmě dílem celého kolektivu. Spolku bych do dalších let chtěl popřát získání skutečného sídla, které by sloužilo jako zázemí pro práci s dětmi, pro

spolkový život a pořádání kulturních akcí. Chtěl bych, aby se členská základna rozrostla o mladé nadšence pro chovatelství a aby se našli schopní funkcionáři, kteří by byli zárukou dalšího rozvoje spolku. Výzvou pro spolek je vytváření podmínek pro zajištění kontinuity chovatelství v našem regionu. S tím samozřejmě úzce souvisí orientace na práci s dětmi a mládeží.

Další výzvou, resp. posláním spolku musí být udržení chovů a další cílevědomé šlechtění „modřanského“ králíka plemene český červený, který je hmatatelným a významným kulturním dědictvím našeho regionu.

https://www.praha12.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=105267&id_org=80112